



พระราชบัญญัติประถมศึกษา
พระพุทธศักราช ๒๔๖๔

มีพระบรมราชโองการในพระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันทมหิดล พระอัฐมรามาธิบดินทร
มหาจักรพรรดิ พระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ภัทรมหามงกุฎฯ ให้ประ
กาศให้ทรงทราบทั่วกันว่า บัดนี้เป็นกาลสมควรจะจัดประถมศึกษาให้
แพร่หลาย และให้เจริญยิ่งขึ้นในพระราชอาณาจักร และร้อยกรอง
มณฑลทุกมณฑลขอบังคับสำหรับประถมศึกษาวางลงไว้ ให้เป็นระเบียบ
ซึ่งทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติไว้สืบไปดังนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้ให้ชื่อว่า “พระราชบัญญัติ ประถมศึกษา พระพุทธศักราช ๒๔๖๔”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้เป็นกฎหมายจำเดิมแต่วัน
ที่ ๑ ตุลาคม พระพุทธศักราช ๒๔๖๔

แม้กระนั้นก็ดีให้ใช้แต่เฉพาะอำเภอและตำบลที่ออกชื่อไว้ใน
บัญชีข้างท้ายนี้

เสนาบดีกระทรวงศึกษาธิการมีอำนาจที่จะทำบัญชีเพิ่มเติม เพื่อ
ขยายการใช้ในอำเภอและตำบลอื่นๆ ได้อีกต่อไป เมื่อเห็นว่าเป็น
กาลสมควรที่จะทำดังนี้

มาตรา ๓ บทพิเคราะห์ศัพท์ในพระราชบัญญัตินี้

คำว่า “โรงเรียนประถมศึกษา” หมายความว่า โรงเรียนรัฐบาล
โรงเรียนประชาบาล และโรงเรียนราษฎร์

คำว่า “โรงเรียนรัฐบาล” หมายความว่า โรงเรียนประถมศึกษา
ที่กระทรวงศึกษาธิการตั้งและดำรงอยู่ด้วยเงินในงบประมาณของ
กระทรวงศึกษาธิการทั้งสิ้น

คำว่า “โรงเรียนประชาบาล” หมายความว่า โรงเรียนประถม
ศึกษาที่ประชาชนอำเภอหนึ่งหรือตำบลหนึ่งตั้งและดำรงอยู่ด้วย
ทรัพย์สินของตนเอง หรือที่นายอำเภอ ตั้งขึ้น และดำรงอยู่ด้วย
ทรัพย์สินของประชาชนที่ว่านั้น อยู่ในความดูแลของกระทรวงศึกษา
ธิการ ในหมู่บ้านหนึ่งหมู่บ้านเดียวกัน หรือตำบลหนึ่งตำบลเดียวกัน จะ

ตั้งและดำรงโรงเรียนประชาบาลอยู่มากกว่าโรงเรียนหนึ่งที่ได้ ถ้าเป็นการจำเป็น

คำว่า “โรงเรียนราษฎร” หมายความว่าโรงเรียนประถมศึกษาที่บุคคลคนเดียวหรือหลายคนรวมกันตั้งและดำรง อยู่ตามพระราชบัญญัติโรงเรียนราษฎร

คำว่า “เด็ก” หมายความว่าเด็กชายและเด็กหญิง ไม่ว่าใน

ลักษณะที่ ๑

ข้อบังคับต่าง ๆ

มาตรา ๔ ศึกษาในโรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนประชาบาลย่อมให้เปล่า คือว่าไม่เรียกค่าสอนจากเด็กที่มาเรียน

แม้กระนั้นก็ได้โรงเรียนรัฐบาลบางโรงเรียนจัดเป็นพิเศษ ให้เรียกค่าสอนจากเด็กได้ตามอัตราที่กระทรวงศึกษาธิการเป็นผู้กำหนด

มาตรา ๕ เด็กทุกคนที่มีอายุตั้งแต่ ๗ ปีบริบูรณ์ต้องเรียนอยู่ในโรงเรียนประถมศึกษาจนอายุได้ ๑๔ ปีบริบูรณ์ แต่สำหรับบางอำเภอและตำบลด้วยเหตุเฉพาะท้องถิ่น เขตอายุ ๗ ปีที่ว่านี้อาจเข็บบนเป็น ๘ ปี ๙ ปี หรือ ๑๐ ปีได้ ตามที่กระทรวงศึกษาธิการจะได้ชี้แจงเวลาเรียนในปีหนึ่งต้องไม่น้อยกว่า ๓๒๐ เวลา (หรือ ๘๐๐ ชั่วโมง)

มาตรา ๖ การเรียนอยู่ในโรงเรียนตามพระราชบัญญัตินี้ ให้
 หนักความดังนี้

(๑) กรณีที่เด็กผู้ที่มีชื่อในบัญชีตามมาตรา ๔ เรียนอยู่ในโรงเรียนประถมศึกษา ซึ่ง สอนตาม หลักสูตรประถมศึกษา หรือหลักสูตรอื่นที่เสนาบดีกระทรวงศึกษาธิการเห็นว่า เทียบเท่ากับ หลักสูตรประถมศึกษาได้

(๒) การที่เด็กเรียนอยู่ในโรงเรียนที่ว่านั้นจริงๆ ไม่ขาดเกิน ๙๐ วันติดๆ กัน โดยไม่ได้รับอนุญาตหรือโดยปราศจากเหตุผลที่ฟังได้

มาตรา ๗ เมื่อเด็กคนใดอายุได้ ๑๔ ปีบริบูรณ์ ยังอ่านและเขียนภาษาไทยไม่ได้พอสมควร ต้องเขยิบเขตรที่บังคับให้เรียนอยู่ในโรงเรียนออกไปอีก จนกว่าเด็กคนนั้นจะอ่านและเขียนภาษาไทยได้พอสมควร ยกเสียแต่เด็กที่บกพร่องในส่วนกำลังควมคิด ซึ่งเห็นได้ว่าคงจะเรียนให้ถึงฐานะดังนั้นไม่ได้

มาตรา ๘ ในเดือนสุดท้ายของปีหนึ่งๆ นายอำเภอต้องทำบัญชีเด็กทั้งปวง ซึ่งมีที่อยู่กันในท้องที่ของตนในเวลานั้น ซึ่งจะมียาอยู่ถึงเขตรที่จะต้องเข้าเรียน ในระหว่างปีต่อไป

นายอำเภอต้องแจ้งความ ด้วย ราชลักษณะ อักษร ต่อข้ามาบรรดา หรือผู้ปกครองเด็กทุกคนที่มีชื่อในบัญชี ให้ส่งเด็กนั้นเข้าเรียนอยู่

ในโรงเรียนประถมศึกษาระหว่างปีต่อไป ตั้งแต่เวลาที่นายอำเภอ
เห็นว่าจะเป็นการสะดวกและได้กำหนดไว้ ในแจ้งความนั้น

จึงให้นายอำเภอส่งบัญชีเด็กที่ไว้ให้แก่ ครูใหญ่ โรงเรียน ประถม
ศึกษาในท้องที่ของตนโรงละฉบับ

มาตรา ๘ โรงเรียนประถมศึกษาทุกๆ โรง ครูใหญ่จำต้องให้
สมุดบันทึก ๓ เล่ม ต้องทำให้ทันเวลาเสมอ และถูกต้องตามข้อ
บังคับของกระทรวงศึกษาธิการ สมุด ๓ เล่มนี้ คือ

- (๑) ทะเบียนนักเรียน แสดงรายรับและรายจ่าย
- (๒) บัญชีเรียกชื่อ
- (๓) สมุดหมายเหตุรายวัน

มาตรา ๑๐ เสนาบดีกระทรวงศึกษาธิการจะให้ยกเว้นเด็กคนใด
คนหนึ่ง จากการเรียนอยู่ในโรงเรียนประถมศึกษาได้ ถ้าบิดา
มารดาหรือผู้ปกครองร้องว่า เด็กคนนั้นรับ ศึกษาอยู่ในครอบครัว
ของตนแล้ว

แต่ถ้าได้ยกเว้นดังนี้ บิดามารดาหรือผู้ปกครองต้องส่ง เด็ก คน
นั้นให้ศึกษาธิการอำเภอปีละครั้งหนึ่ง เพื่อสอบไล่ดูว่า ศึกษาที่
ได้รับนั้นเป็นอย่างใดในเวลานั้น ถ้าปรากฏว่าไม่เพียงพอหรือไม่
ให้เรียนจบหลักสูตรประถมศึกษา หรือหลักสูตรที่เทียบ ได้ ปานนั้น
เสนาบดีกระทรวงศึกษาธิการเมื่อได้ทราบจากรายงานของนายอำเภอ
ว่าเป็นดังนั้นแล้ว จะถอนยกเว้นเสียก็ได้

มาตรา ๑๑ การยกเว้นจากการเรียนอยู่ในโรงเรียน ประถม ศึกษาจะให้ ได้แก่ เด็กที่มีลักษณะดังต่อไปนี้ คือ

(๑) เด็กอายุต่ำกว่า ๑๔ ปี เมื่อได้เรียนจบหลักสูตรประถมศึกษา หรือหลักสูตร อื่นที่เสนอมาต่อกระทรวงศึกษาธิการ เห็นว่า เทียบได้ ปานนั้น และสอบไล่ได้ประโยชน์ประถมศึกษาตามหลักสูตรประถมศึกษา หรือหลักสูตร ที่เทียบได้ปานนั้น

(๒) เด็กที่บกพร่องในส่วนกำลังกายหรือกำลังความคิด หรือ เป็นโรคติดต่อ

(๓) เด็กที่อยู่ห่างจากโรงเรียนประถมศึกษาที่สอนให้เปล่าเกิน ๓๒๐๐ เมตร หรือที่ไม่สามารถจะไปถึงโรงเรียนได้ด้วยเหตุใดเหตุ หนึ่งอันไม่มีทางจะหลีกเลี่ยงได้

มาตรา ๑๒ การยกเว้นทั้งปวงตามมาตรา ๑๑ ผู้ว่าราชการ จัง หวัดให้ ได้ แต่เมื่อให้ยกเว้นไปแล้วต้องรายงานต่ออุปราชหรือสมุห เทศภิบาล อุปราชหรือสมุหเทศาภิบาลจะถอนการยกเว้นที่ผู้ว่า ราชการจังหวัดได้ ให้ ไปนั้นเสียก็ได้

มาตรา ๑๓ จะให้การยกเว้นชั่วคราวจากการ เรียน อยู่ในโรง เรียนประถมศึกษาก็ได้ชั่วคราวไม่เกินกว่า ๒ เดือนในปีหนึ่งติด ๆ กัน ไปหรือไม่ติด ๆ กัน เมื่อบิดามารดาหรือผู้ปกครองเด็กขอรับรองด้วย ลายลักษณ์อักษร การยกเว้นชั่วคราวดังนี้ จะให้ ได้ณะเพาะต่อเมื่อ

ปรากฏว่าการเพนอยู่ของบิดามารดา หรือผู้ปกครอง ต้อง อาศัย การงานที่เด็กทำ หรือจำเป็นต้อง ไข้เด็กสำหรับการกสิกรรมหรือการหัตถกรรม ซึ่งมีนั้นจะทำได้ไม่ได้ทีเดียว

นายอำเภอเป็นผู้ให้ยกเว้น แต่ผู้ว่าราชการจังหวัดจะถอนการยกเว้นที่นายอำเภอได้ ให้ ไปนั้นเสียก็ได้ เมื่อเห็นว่าควรทำดังนี้

มาตรา ๑๔ โรงเรียนประถมศึกษาทุกโรงเรียน ต้องให้เจ้าพนักงานของรัฐบาลผู้มีตำแหน่งที่จะตรวจ ตรวจได้ไม่ว่าเวลาใด ผู้มีตำแหน่งดังกล่าวนี้ คือ หัวหน้ากรมกองต่างๆ ในกระทรวงศึกษาธิการ หลวงตรวจการศึกษาประจำภาค ศึกษาธิการมณฑล ศึกษาธิการจังหวัด พนักงานตรวจการศึกษาประจำแขวง และศึกษาธิการอำเภอแห่งกระทรวงศึกษาธิการ กับทั้งอุปราช สมุหเทศาภิบาล ผู้ว่าราชการจังหวัด

โรงเรียนประถมศึกษารั้งปวง นายอำเภอจะไปตรวจเพื่อสอดส่องดูว่า เด็กในท้องที่ของตนได้เรียนอยู่ในโรงเรียนตาม พระราชบัญญัติก็ได้ และส่วนโรงเรียนประชาบาลไปตรวจเพื่อทำหน้าที่จัดการและคุ้มครองตามที่กล่าวไว้ในลักษณะ ๓ แห่งพระราชบัญญัตินี้ได้

มาตรา ๑๕ การ สอบไล่ ประโยค ประถม ศึกษา อันเป็นการสอบไล่ให้ประกาศนียบัตรประโยคประถมศึกษานั้น ให้เด็กทุกคนที่ได้รับประถมศึกษาตามข้อบังคับของกระทรวงศึกษาธิการแล้ว

แต่เรื่องเจ้าสอนไว้ กงสอบไปนี้ให้ มีวิชาอยู่ทุกวิชาแห่งหลักสูตร
ประโยคประถมศึกษา หรือหลักสูตร ที่สนามศึกษาธิการ
เห็นว่าเทียบได้ปานนั้น

การสอบไล่ที่นั่น เจ้าพนักงานของ กระทรวง ศึกษาธิการ เป็นผู้
สอบทั้งสิ้น

ลักษณะที่ ๒

โรงเรียนรัฐบาล

มาตรา ๑๖ การตั้งการตั้งอยู่และการจัดโรงเรียนรัฐบาล ย่อม
เป็นไปตามข้อบังคับซึ่งสนามศึกษาธิการมีอำนาจออกให้
สำหรับโรงเรียนรัฐบาล

ลักษณะที่ ๓

โรงเรียนประชาบาล

มาตรา ๑๗ โรงเรียนประชาบาลตั้งดังนี้

(๑) ด้วยประชาชนในหมู่บ้านหนึ่ง หรือตำบลหนึ่งมีใจสมัคร
ตั้ง เมื่อได้ยื่นเรื่องว่าขอผู้ว่าราชการจังหวัดโดยทางนายอำเภอ
แล้วได้รับอนุญาตจากผู้ว่าราชการจังหวัดไว้ตั้งแล้ว หรือ

(๒) ถ้าประชาชนไม่สมัคร หรือไม่สมารถทำดังนี้ ให้

นายอำเภอเป็นผู้ตั้ง เมื่อได้รับอนุญาตจากผู้ว่าราชการจังหวัดแล้ว
อย่างเดียวกัน

มาตรา ๑๘ โรงเรียนประชาบาลที่ประชาชนตั้งนั้น ให้มีสภา
กรรมการจัดการเป็นผู้จัดตั้งและดำรงไว้ สภากรรมการจัดการ
หนึ่งให้มีจำนวนกรรมการจัดการไม่เกิน ๕ คน และผู้ที่สมัคออก
เงินสำหรับการตั้งขึ้น และดำรงอยู่แห่งโรงเรียนที่ว่าเป็นผู้ตั้ง

มาตรา ๑๙ การตั้งกรรมการจัดการนั้นตั้ง

ก. ในการจัดตั้งโรงเรียนนี้ เมื่อประชาชนจำนวนหนึ่งได้ตั้ง
ชื่อสมัคออกเงิน และได้ออกเงินแล้ว ได้จำนวนเงินซึ่ง
ผู้ว่าราชการจังหวัดเห็นว่าพอที่จะจัดตั้งโรงเรียนได้เมื่อใด
ผู้ตั้งชื่อสมัคออกเงิน และได้ออกเงินแล้วตามอัตราที่
อุปราชหรือสมุหเทศาภิบาล กำหนดตามที่เห็นเป็นการสม
ควร ซึ่งเป็นจำนวนเงินไม่ต่ำกว่า ๕ บาท มีสิทธิให้คะแนน
เลือกได้คนละคะแนนในการตั้งกรรมการจัดการ

ข. สำหรับการดำรงโรงเรียน ผู้ตั้งชื่อออกเงินเลือกตั้ง
กรรมการจัดการในเดือนต้นของทุกปี เว้นเสียแต่ผู้ตั้ง
ชื่อสมัคออกเงินคนใดไม่ได้ออกเงิน สำหรับการดำรงอยู่
แห่งโรงเรียนตามอัตราที่อุปราช หรือสมุหเทศาภิบาล

กำหนดตามที่เห็นเป็นกรณีสมควร ซึ่งเป็จำนวนเงินไม่ต่ำกว่า ๕ บาทต่อปีตามคราว เป็นต้น ไม่มีสิทธิจะให้คะแนนเลือกทั้งนี้

แต่อย่างไรๆ การตั้งกรรมการจัดการนั้น ยังไม่นับว่าถูกต้องตามกฎหมาย จนกว่าจะได้เสนอผู้ว่าราชการจังหวัด และได้รับความเห็นชอบแล้ว

กรรมการจัดการที่ตั้งขึ้นดังนี้ อาจได้รับค่าป่วยการจากเงินบำรุงโรงเรียนตามที่ผู้ว่าราชการจังหวัดกำหนดให้ไปปีๆ ไป ด้วยความเห็นชอบของอุปราชหรือสมุหนะเทศาภิบาล

มาตรา ๒๐ เมื่อประชาชนได้รับอนุญาตให้ตั้งโรงเรียนประชาบาลขึ้นในหมู่บ้าน หรือตำบลที่อยู่นั้น และได้ตั้งกรรมการจัดการแล้ว กรรมการจัดการตั้งนั้นต้องไปจดทะเบียนณที่ว่าการอำเภอตามท้องที่

จำเดิมแต่ได้จดทะเบียนแล้วกรรมการจัดการนั้น รวมกันทั้งสภาเป็นบุคคลตามกฎหมาย หากใช่เป็นบุคคลตามกฎหมายเป็นคนๆ ไปไม่

มาตรา ๒๑ กรรมการจัดการสภาหนึ่งสภาเดียวกันจะตั้งให้จัดการสองโรงเรียน หรือมากกว่าสองโรงเรียนที่ตั้งขึ้นในหมู่บ้านหมู่บ้านหนึ่งหมู่บ้านเดียวกัน หรือตำบลหนึ่งตำบลเดียวกันก็ได้

แต่เมื่ออย่างนี้ก็ได้ ให้เขียนหน้าที่ของสภากรรมการจัดการที่จะทำงบประมาณรายได้อาจเป็นโรงๆ ไป

มาตรา ๒๒ เงินที่จำเป็นต้องใช้จ่ายสำหรับอาคารและดำรงอยู่แห่ง
โรงเรียนประชาวมถก ซึ่งประชาชนตั้งขึ้นหรือยกประชาชนตาม
ที่สมควรออกให้

เงินที่ประชาชนสมควรออกให้นั้น เก็บด้วยวิธีต่อไปนี้

- ก. ในการจัดตั้งโรงเรียน ให้ส่งก่อนขอเงินนั้น นายอำเภอ
หรือเจ้าพนักงานท้องถิ่น ในความคุ้มครองของผู้ว่าราชการ
จังหวัด ตามคำสั่งของกระทรวงศึกษาธิการด้วยเรื่อง
เงินถึงเวลาที่ได้อนุญาตจากผู้ว่าราชการจังหวัด ให้จัดตั้งโรงเรียน
และได้ตั้งกรรมการจัดการแล้ว ตั้งแต่เวลานั้นให้นาย
อำเภอมอบเงินที่เก็บไว้ได้ตั้งนั้นแก่สภากรรมการจัดการ
- ข. สำหรับการดำรงโรงเรียนอยู่ สภากรรมการจัดการเป็นผู้
เก็บเงินประชาชนสมควรออกให้ไปรายปี

มาตรา ๒๓ หน้าที่ของสภากรรมการจัดการนั้นดังนี้

- ก. เก็บเงินที่ประชาชนสมควรออกให้ทุกปี
- ข. ดูแลการเงินของโรงเรียน (ทั้งรายรับรายจ่าย) ให้เรียบร้อย
และปฏิบัติให้เป็นที่เหมาะสมในการซื้อ ขาย เช่า ให้เช่า
สมบัติของโรงเรียน
- ค. รักษาและดำรงโรงเรียนให้เป็นไปตามที่ควรจะเป็น กับ
จัดสถานที่เรียนและเครื่องใช้ให้ควรแก่การณ์

๖. ช่วยเหลือผู้ตรวจการของกระทรวงศึกษาธิการ สारวศึกษา และกรมการศึกษาเมื่อต้องการให้ช่วยเหลือ

มาตรา ๒๔ เมื่อประชาชนไม่สามารถจะดำรงโรงเรียนที่ได้ตั้งขึ้นต่อไปอีก ด้วยเหตุผลอย่างใด ๆ ก็ดี สภากรรณการจัดการต้องแจ้งความต่อนายอำเภอ

ในเวลาเดียวกันนั้น สภากรรณการจัดการต้องตั้งผู้ชำระบัญชีคนหนึ่งหรือหลายคน ซึ่งเมื่อนายอำเภอเห็นด้วยแล้วจะเป็นผู้มีอำนาจชำระสะสางกิจการของโรงเรียนนั้น จัดการใช้หนี้สินและแบ่งทรัพย์สินสมบัติที่คงมีอยู่ให้แก่ผู้ตกลงขอสมัคออกเงิน ให้ผู้ชำระบัญชีมีอำนาจ บังคับให้ผู้ตกลง ขอ สมัคออกเงินไว้ ส่งเงิน ที่ยังคงอยู่ในเวลาที่ตั้ง โรงเรียนนั้น ให้เสร็จสิ้น

ทรัพย์สินสมบัติที่คงมีอยู่ต้องแบ่งให้ผู้ตกลงขอสมัคออกเงิน ตามส่วนของเงินที่ได้ออกจริง ๆ แต่ผู้ที่จะได้ส่วนแบ่งนั้นต้องเป็นผู้ที่ได้ออกเงินมาติด ๆ กัน ๓ ปี . หรือถ้าโรงเรียนนั้นดำรงมาได้ไม่ถึง ๓ ปี ก็ต้องเป็นผู้ที่ได้ออกเงินมาตั้งแต่แรกตั้ง

ผู้ชำระบัญชีต้องเป็นผู้จัดการใช้หนี้สิน เหตุฉนั้นถ้าทรัพย์สินสมบัติที่คงมีอยู่ของโรงเรียนปรากฏว่าไม่เพียงพอที่จะใช้หนี้สิน ของโรงเรียนให้เสร็จสิ้นได้ ให้ผู้ชำระบัญชีมีอำนาจที่จะเรียกส่วนที่ขาดนั้นจากผู้ตกลงขอสมัคออกเงินไว้ แต่ให้ผู้ตกลงขอสมัคออกเงินนั้นออกกันเป็นส่วนตามจำนวนเงินที่ได้ออกครั้งหลังที่สุด

มาตรา ๒๕ เมื่อการณ์เป็นไป ตาม มาตรา ๒๔ ให้กระทรวงศึกษาธิการมีสิทธิที่จะขอสมบัติที่เคลื่อนที่ได้ หรือที่เคลื่อนที่ไม่ได้ ซึ่งเป็นของโรงเรียน จากสภากรรมการจัดการ ก่อนผู้นั้นที่ขอซื้อ เว้นไว้เสียแต่ถ้ากระทรวงศึกษาธิการ ไม่ได้แจ้งความจงหมายต่อสภากรรมการจัดการภายใน ๓ เดือน นับตั้งแต่วันที่สภากรรมการจัดการได้แจ้งความ ให้ถือว่ากระทรวงศึกษาธิการสละสิทธิตั้งนั้นแล้ว

ถ้ากระทรวงศึกษาธิการจะซื้อ การกำหนดราคาให้ขึ้นถึงราคาที่สภากรรมการจัดการได้ซื้อ มา และราคาของสมบัตินั้นในปัจจุบัน ประกอบกัน ถ้ามีการโต้แย้งด้วยเรื่องนั้น ให้ร้องต่อศาลแพ่งของจังหวัดที่โรงเรียนตั้งอยู่ ให้ศาลที่ว่านั้นมีอำนาจเป็นผู้ที่จะกำหนดราคาแห่งสมบัติ

มาตรา ๒๖ โรงเรียนประชาบาลที่นายอำเภอตั้ง ให้นายอำเภอเป็นผู้จัด มีศึกษาธิการอำเภอเป็นผู้ช่วยตามหน้าที่ นอกจากนี้จะตั้งข้าราชการอื่น ๆ ในอำเภอเป็นผู้ช่วยเหลือ ในการปฏิบัติหน้าที่อีกก็ได้ เมื่อเห็นว่าเป็นการสมควร

มาตรา ๒๗ เงินที่จำเป็นต้องใช้จ่ายสำหรับการตั้งและดำรงอยู่แห่งโรงเรียนประชาบาลซึ่งนายอำเภอตั้ง ให้เก็บจากประชาชนในอำเภอรายปีเป็นศึกษาพลี ตามที่จะกล่าวในข้อต่อไปหรือตามวิธี

อื่น ซึ่งยุบราชหรือสมุหเทศาภิบาลเป็นผู้กระเป็ยการเก็บ เมื่อ
กำหนดและให้ใหญ่ช้านในท้องที่อำเภอเห็นด้วยดังนี้แล้ว

มาตรา ๒๔ ชายฉกรรจ์ทุกคนอายุ ๑๗ ปีถึง ๖๐ ปี จำต้องเสีย
ศึกษาพลี ศึกษาพลีนี้ต้องไม่ต่ำกว่า ๑ บาทหรือไม่เกินกว่า ๓ บาท
เก็บตามอัตรา และเก็บภายในเวลาที่อยู่ประหรือสมุหเทศาภิบาล
ระกำหนดเป็นปี ๆ ไซ้ ครัวความเกินขอบของกระทรวงศึกษาธิการ
บุคคลต่อไปนี้ได้ยกเว้นไม่ต้องเสียศึกษาพลี

(๑) ผู้ที่ทำการหาเลี้ยงชีพไม่ได้

(๒) ภิกษุ สามเณร บาดหลวง ครูสอนศาสนาทุกศาสนา
และผู้สอนศาสนาอิสลาม ส่วนผู้สอนศาสนาอิสลามนั้น ให้ก
หนดในสุหว่าแห่งหนึ่งไม่เกินกว่า ๓ คน

(๓) พลทหารบก พลทหารเรือ พลตำรวจชวร และพลต
รวจพระนครบาล ประจำการที่ต้องเกณฑ์ตามพระราชบัญญัติ

(๔) ผู้ที่ในปีเดียวกันนั้น ได้สมัคออกเงินให้ ในกร ตั้งรอยู่
แห่งโรงเรียนประชาบาลในอำเภอเดียวกันแล้ว ยกเสียแต่ถ้าจ
นวนเงินที่ออกไปแล้วนั้นน้อยกว่าศึกษาพลีที่ต้องเสีย จำต้องออก
ส่วนที่ยังขาดอยู่

มาตรา ๒๕ หน้าที่ของนายอำเภอมีดังนี้

ก. ในส่วนโรงเรียนประชาบาลที่ประชาชนตั้ง ให้เป็นผู้ตรวจ

๒๕๖๔ สอดส่องดูว่า สภากรรมการจังหวัดได้ปฏิบัติหน้าที่ ตาม
มาตรา ๒๓ หรือไม่

๒๕๖๕ ข. ในส่วนโรงเรียนประชาบาลที่นายอำเภอตั้งเอง ให้เป็นผู้
เก็บเงินทุกปีตามมาตรา ๒๓ ๓๐ แยกการเงิน (ทั้งรายรับราย
จ่าย) ให้เรียบร้อย และปฏิบัติให้เป็นที่สมควรในการซื้อ
ขาย เช่า ให้เช่า สมบัติของโรงเรียน ในความคุ้มครอง
ของผู้ว่าราชการจังหวัด ตามคำสั่งของกระทรวงศึกษา
การด้วยเรื่องนั้น รักษาและดำรงโรงเรียนให้เป็นตามที่ควร
จะแปล กับจัดสถานที่และเครื่องใช้ ให้ควรแก่การณ

มาตรา ๓๐ ผู้ว่าราชการจังหวัดจะตั้ง กรรมการ ศึกษา อัน ประ
กอบด้วยบุคคลที่สมควรและมีคุณสมบัติตามที่ ได้ เมื่อได้รับมอบ
อำนาจจากอุปราชหรือสมุหเทศาภิบาลแล้ว หน้าที่ของกรรมการ
ศึกษานั้นดังนี้

(๑) ในส่วนโรงเรียน ประชาบาล ที่ประชาชนตั้ง ให้เป็นผู้
ตรวจตราดูแลงบประมาณบัญชีเงินของโรงเรียนปีละครั้ง และ
ตรวจสอบสอดส่องดูว่าโรงเรียนได้จัดที่อยู่หรืออย่างไร

(๒) ในส่วนโรงเรียนประชาบาลที่นายอำเภอตั้ง ให้เป็นผู้
ช่วยนายอำเภอ หรือแบ่งเบาหน้าที่ส่วนใดส่วนหนึ่งของนายอำเภอ
เมื่อได้รับคำสั่งผู้ว่าราชการจังหวัดให้ทำดังนี้

มาตรา ๓๑ กระทรวง ศึกษาธิการ อาจให้เงินอุดหนุนแก่โรง

เรียนประชาชนบาล เงินอุดหนุนครั้งนี้ กระทรวงศึกษาธิการจ่ายให้จากงบประมาณของกระทรวงศึกษาธิการ แก่สภากรรมการจัดการหรือแก่นายอำเภอ แล้วแต่ประเภทโรงเรียน แต่อย่างไร ๆ ไม่ให้ถือว่า การที่ให้อุดหนุนครั้งนี้ เป็นการให้ลดเงินที่มีผู้สมัครออกหรืออัตราเงินที่ต้องเสียตามที่บังคับไว้ในมาตรา ๒๗

มาตรา ๓๒ สภากรรมการจัดการหรือนายอำเภอ แล้วแต่ประเภทโรงเรียน มีอำนาจที่จะรับทรัพย์สินสมบัติอย่างใด ๆ ที่เอกชนหรือคณะมอบให้ หรือให้เป็นมรดกไว้โดยพินัยกรรมเพื่อยังโรงเรียน

ถ้าทรัพย์สินสมบัติที่มอบให้ หรือให้เป็นมรดกไว้นั้น ผู้ให้มิข้อความบ่งไว้อย่างไรด้วย สภากรรมการจัดการหรือนายอำเภอแล้วแต่ประเภทโรงเรียนรับไม่ได้เป็นอันขาด นอกจากได้รับอนุญาตจากผู้ว่าราชการจังหวัด

มาตรา ๓๓ โรงเรียนประชาชนบาลทั้งปวงอยู่ได้ ข้อบังคับของกระทรวงศึกษาธิการเกี่ยวกับเวลาของโรงเรียน หลักสูตร หนังสือที่จะใช้ ระเบียบการปกครอง การปิดโรงเรียนชั่วคราวเมื่อมีโรคระบาดทั่วเกิดขึ้น ความสมควรและการศุขาภิบาลแห่งสถานที่ของโรงเรียน และสิ่งทั่วไปที่เกี่ยวข้องแก่การสอนและความสะดวกของนักเรียน

ครูใหญ่และครูน้อยของโรงเรียนประชาชนบาล ผู้ว่าราชการ

จังหวัดเป็นผู้ตั้งและถอน ด้วยความเห็นชอบของอุปราชหรือ
สมุหเทศาภิบาล

มาตรา ๓๔ ในส่วนโรงเรียนประชาบาลที่นายอำเภอตั้ง นาย
อำเภอมิอำนาจที่จะโอนเงินที่เก็บได้ในตำบลหนึ่ง ซึ่งจำนวนเงิน
ที่เก็บตามมาตรา ๒๗ ปรากฏว่า เหลือใช้สำหรับการดำรงอยู่
แห่งโรงเรียนประชาบาลในตำบลนั้น ไปใช้เท่าที่จำเป็นสำหรับ
การดำรงอยู่แห่งโรงเรียนประชาบาลในอีกตำบลหนึ่ง ในท้องที่
อำเภอเดียวกัน ซึ่งเงินที่เก็บได้ปรากฏว่าไม่เพียงพอสำหรับการ
ดำรงอยู่แห่งโรงเรียน

การที่จะจัดตั้งนี้ต้องรายงานเสนอผู้ว่าราชการจังหวัด เพื่อรับ
ความเห็นชอบก่อน

มาตรา ๓๕ นายอำเภอมิอำนาจที่จะสั่งให้ส่งเด็กที่มีที่อยู่กิน
ในท้องที่ตำบลหนึ่งหรืออำเภอหนึ่ง ไปยังโรงเรียนที่อยู่ในท้องที่
อีกตำบลหนึ่งหรืออำเภอหนึ่ง เมื่อปรากฏว่าควรตั้งนั้น ด้วยเด็ก
อยู่ใกล้ โรงเรียนที่ว่านั้น กว่าโรงเรียนอื่นในท้องที่ซึ่งเด็กมีที่อยู่กิน
นายอำเภอจะทำตั้งนี้ต่อเมื่อบิดามารดา หรือผู้ปกครองเด็ก ขอร้อง
สภากรรณการจัดการ นายอำเภอหรือกรรมการศึกษาที่เกี่ยวข้อง
แล้วแต่การนี้ ต้องจัดการทั้งปวงเพื่อใช้หนี้โรงเรียนที่ส่งเด็กไปนั้น

ด้วยการตกลงคิดทดแทนกันระหว่างโรงเรียนที่เกี่ยวข้อง หรือด้วย
การคิดค่าใช้จ่ายที่คงเสียไปในงบประมาณของโรงเรียนในท้องที่
ที่เด็กอยู่กันเพื่อใช้ให้แก่โรงเรียนที่ว่างนั้น

ถ้ามีการโต้แย้งเกิดขึ้นด้วยการใช้มาตรานี้ ให้ร้องต่อผู้ว่าราชการ
จังหวัด ซึ่งเป็นผู้ตัดสินคดีขกและสั่งในเรื่องนี้

มาตรา ๓๖ ถ้าสภากรรมการจัดการไม่ปฏิบัติตามให้เพียงพอตาม
บทพระราชบัญญัตินี้ เมื่อให้อนุญาตให้จัดตั้งและจัดการโรงเรียน
ประชาบาลแล้ว ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดแจ้งความด้วยลายลักษณ์
อักษรให้ทำตามภายในเวลาอันสมควร

ถ้าสภากรรมการจัดการไม่ทำตามดั่งนั้นไซ้ ให้ผู้ว่าราชการ
จังหวัดถอนอนุญาตที่ให้ตั้งและดำรงโรงเรียนประชาบาลต่อไป

เมื่อการณ์เช่นดั่งนี้ โรงเรียนประชาบาลที่ประชาชนจัดตั้งขึ้น
นั้น ให้เป็นอันเลิกและจัดการชำระบัญชีตามความแห่งมาตรา ๒๔
และมาตรา ๒๕ แต่ผู้ว่าราชการจังหวัดจะต้องชำระบัญชีเองที่ได้
ถ้าเห็นว่าสมควรจะทำดั่งนั้น

ลักษณะที่ ๔

โรงเรียนราษฎร

มาตรา ๓๗ การตั้งการดำรงอยู่และการจัดโรงเรียนราษฎร ให้
อยู่ในความครอบงำของพระราชบัญญัติโรงเรียนราษฎร

ลักษณะที่ ๕

सारวัดศึกษา

มาตรา ๓๔ ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดซึ่งสามารถศึกษาได้ และ
सारวัดศึกษา ให้ได้รับเงินเดือนตามอัตราที่ผู้ว่าราชการจังหวัด
เป็นผู้กำหนดด้วยความเห็นชอบของอุปราชหรือสมุหนเทศาภิบาล

เงินเดือนसारวัดศึกษาที่ตั้ง ขึ้นสำหรับ อำเภอใดให้ ใช้จากราย
ได้ประจำปีของโรงเรียนประชาบาลในอำเภอนั้น รายได้ตั้งนี้ได้
แก่หรับทั้งปวงของโรงเรียน เช่นกับเงินที่ผู้สมัคออกให้ เงิน
ศึกษา เงินอุดหนุนจากกระทรวงศึกษาธิการ (ถ้าได้อุดหนุน) ฯลฯ
เงินที่โรงเรียนประชาบาลโรงเรียนใด ๆ จำต้องให้ ให้เป็นจำนวน
ตามส่วนของรายได้

นายอำเภอต้องเก็บค่าเงิน เดือนसारวัดศึกษาจาก สภากรรมการ
จัดการป็นรายปี หรือเอาจากเงินของโรงเรียนประชาบาลที่ตน
เป็นผู้จัดเองแล้วแต่ประเภทโรงเรียน

มาตรา ๓๕ สารวัดศึกษามีหน้าที่ที่จะสอบบัญชีเด็กตามที่กล่าว
ไว้ในมาตรา ๘ เพื่อให้ทราบว่ เด็กได้เรียนอยู่ตามความต้องการ
แห่งแจ้งความของนายอำเภอหรือไม่

เมื่อบิดามารดาผู้ปกครองหรือเด็กเอง ไม่ ปฏิบัติตาม แจ้งความที่
ว่านั้น ให้สารวัดศึกษาแจ้งความด้วยสายลักษณะอักษร ให้ปฏิบัติ
ตามภายในเวลาอันสมควร

สารวัตศึกษามีหน้าที่จะแจ้งความแก่บิดามารดาผู้ปกครองหรือ
 เด็กเองด้วยลายลักษณ์อักษรให้ปฏิบัติให้เพียงพอดตามบทพระราช
 บัญญัตินี้อีกด้วย เมื่อเด็กขาดการเรียนตามมาตรา ๖ (๒)

ถ้าบิดามารดาผู้ปกครอง หรือเด็กเองไม่ปฏิบัติตามแจ้งความตัก
 เดือนของสารวัตศึกษาเช่นนี้อย่างใดอย่างหนึ่ง ให้สารวัตศึกษา
 รายงานด้วยลายลักษณ์อักษรต่อนายอำเภอเพื่อบังคับให้ ได้เรียน
 มาตรา ๔๐ นอกจากที่กล่าวแล้ว ให้สารวัตศึกษามีอำนาจสืบ
 สวนและสอดส่องดูว่า มีเด็กรับจ้างนอกระไร รับใช้อยู่ในโรงงาน
 หรือในร้านโรงอะไร ๆ ฯลฯ จนเป็นที่ขัดขวางไม่ให้เด็กได้เรียน
 อยู่ในโรงเรียนตามพระราชบัญญัตินี้

ถ้าว่าเด็กไม่ได้เรียนอยู่ในโรงเรียนเพราะเหตุที่รับใช้การงานตาม
 ที่ว่านี้ ให้สารวัตศึกษาแจ้งความด้วยลายลักษณ์อักษรแก่ผู้ ใช้ ให้
 จัดการอย่างใดอย่างหนึ่งแล้วแต่สะดวก ให้เด็กได้เรียนอยู่ในโรง
 เรียนตามพระราชบัญญัติในเวลาอันสมควร ถ้าผู้ ใช้ ไม่จัดการดัง
 นั้นไซ้ ให้สารวัตศึกษารายงานด้วยลายลักษณ์อักษรต่อนายอำ
 เภอ นายอำเภอจะเป็นผู้แจ้งความด้วยลายลักษณ์อักษรต่อผู้ ใช้
 นั้นให้ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติ

ลักษณะที่ ๖

วิธีพิจารณาและลงโทษ

มาตรา ๔๑ ถ้าผู้ใดต้องเสียเงินศึกษาตามที่บังคับไว้ในมาตรา ๒๗

หรือสภากรรมการจัดการที่ต้องเสียค่าเงินเดือน สारวत्ศึกษา ตามที่ บังคับไว้ในมาตรา ๓๘ ไม่เสียให้ด้วยเหตุใด ๆ ก็ดี ให้นายอำเภอ มีอำนาจที่จะเอาเงินจำนวนนั้นให้ได้ ด้วยการ ยึด และขายทอด ตลาดทรัพย์สินสมบัติของผู้นั้นหรือทรัพย์สินสมบัติของโรงเรียนประชา บาล ที่เงินศึกษาหรือค่าเงินเดือน สारวत्ศึกษาติดค้าง แล้วแต่การณ ึ่งเงินเพียงพอกับจำนวนเงินที่ติดค้าง กับทั้งค่าใช้จ่ายของการขาย ทอดตลาดนั้นด้วย

มาตรา ๔๒ บิดามารดาหรือผู้ปกครองคนใดที่ได้รับแจ้งความ ของนายอำเภอให้ส่งเด็กเข้าโรงเรียนประถมศึกษาไม่ปฏิบัติตามแจ้ง ความนั้น ให้นายอำเภอแจ้งความแก่บิดามารดาหรือผู้ปกครองคน นั้นอีกครั้งหนึ่ง ถ้าบิดามารดาหรือผู้ปกครองผู้นั้นยังขัดขืนไม่ทำ ตามคำสั่งแจ้งของนายอำเภออยู่อีก ผู้นั้น มีความผิดฐานลหุโทษ และอยู่ในฐานะที่จะต้องถูกหมายเรียกไปยังศาลคดีอาญาชั้นต้น

ถ้าผู้นั้นไม่มีข้อแก้คดีอันฟังฟังได้ ศาล คดีอาญา นั้น จง บังคับ เรียกประกันทัณฑ์บนหรือเรียกแต่ทัณฑ์บน ให้ผู้นั้นสัญญาว่า ต่อ ไป จะปฏิบัติตามให้เด็กได้เรียนอยู่ในโรงเรียน ให้กำหนดจำนวนเงินค่า ปรับเมื่อผิดทัณฑ์บน แต่อย่างมากที่สุดไม่เกิน ๕๐ บาท

ถ้าบิดามารดา หรือผู้ปกครอง ที่ว่า นั้น ขัดขืนที่จะ ทำ ทัณฑ์บน หรือไม่หาประกันให้ตามที่ศาลเห็นสมควรจะเรียก ผู้นั้นมีความผิด

ต้องระวางโทษปรับไม่เกิน ๕๐ บาท

มาตรา ๔๓ ถ้าบิดามารดาหรือผู้ปกครองคนใด ต้องโทษตาม
มาตรา ๔๒ แล้ว ยังขัดขืน ไม่ปฏิบัติได้ เด็กได้เรียนอยู่ในโรงเรียน
ให้หมายเรียกไปยังศาลคดีอาญาชั้นต้น และผู้นั้นต้องระวางโทษ
จำคุกไม่เกิน ๕๐ วัน หรือปรับไม่เกิน ๑๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ
กับค่าผิดทัณฑ์บนก็ได้ปรับด้วย

มาตรา ๔๔ บิดามารดาหรือผู้ปกครองคนใดที่เด็กของตนขาด
โรงเรียนเกิน ๓๐ วันตามมาตรา ๖ ให้นำข้อแอกแจ้งความแก่บิดา
มารดาหรือผู้ปกครองผู้นั้นให้ปฏิบัติตามบทพระราชบัญญัติ ถ้ายัง
ขัดขืนไม่ปฏิบัติตาม คือปล่อยให้เด็กขาดอกระหว่างปีเดียวกันโดย
ไม่ได้รับอนุญาต หรือโดยปราศจากเหตุผลที่ฟังได้ ผู้นั้นมีความ
ผิดฐานละทิ้งโทษ และอยู่ในฐานะที่จะต้องถูกหมายเรียกไปยังศาล
คดีอาญาชั้นต้น ตามที่บังคับไว้ใน ๒ มาตราข้างต้น และให้ผู้นั้น
ต้องโทษอย่างเดียวกัน แต่ลดกึ่งหนึ่ง

มาตรา ๔๕ ถ้าบิดามารดาหรือผู้ปกครองคนใดแสดงให้ศาล
คดีอาญาชั้นต้นเห็นเพียงพอว่าได้ ให้ความพยายามอันควร ทุกอย่าง
ที่จะให้เด็กได้ ไปเรียนอยู่ในโรงเรียน ศาลจะปล่อยบิดามารดาหรือ
ผู้ปกครองคนนั้นให้พ้นโทษ แต่ว่าอาจจะตัดสินให้ส่งเด็กไปไว้ใน
โรงเรียนฝึกอาชีพที่กำหนดเวลา หรือจนกว่าจะสิ้นเวลาที่บังคับให้
เรียนอยู่ในโรงเรียนตามพระราชบัญญัตินี้



แต่อย่างไร ๆ ต้องนำเด็กนั้นมาเลี้ยงศาล

มาตรา ๔๖ ผู้ใช้เด็กทำงานคนใดจงใจขัดขวางต่อสารวัตศึกษานานหรือจนยอังก่อ แล้วแต่การณ ในกรปฏิบัติหน้าที่ หรือขัดขวางไม่ให้เด็กเรียนอยู่ในโรงเรียน ด้วยกรไม่ปฏิบัติตามแจ้งความของนายอังก่อตามมาตรา ๔๐ ผู้นั้นมีความผิดฐานลหุโทษ และโทษปรับไม่เกิน ๕๐ บาท

มาตรา ๔๗ ครูใหญ่โรงเรียนราษฎรคนใดไม่ใช้สมุดบันทึกและทำให้ทันเวลาตามที่บังคับไว้ในมาตรา ๕ ผู้นั้นมีความผิดต้องโทษปรับไม่เกิน ๕๐ บาท

มาตรา ๔๘ ผู้ใดจงใจขัดขวางต่อผู้ตรวจการตามที่กล่าวไว้ในมาตรา ๔๕ แห่งพระราชบัญญัตินี้ หรือนายอังก่อ หรือผู้ชำระบัญชีใดก็ตาม ให้ชำระสะสาง กิจการของโรงเรียนประชาบาลในกรปฏิบัติหน้าที่ ผู้นั้นมีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกิน ๕๐ บาท

มาตรา ๔๙ การฟ้องเอาโทษผู้กระทำผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ให้เป็นหน้าที่ของพนักงานอัยการฝ่ายเดียว

ลักษณะที่ ๗

ข้อความเบ็ดเตล็ด

มาตรา ๕๐ โรงเรียนประชาบาลที่ประชาชนตั้งซึ่งมีอยู่แล้วใน

เวลาใช้พระราชบัญญัตินี้ ต้องปฏิบัติให้ถูกต้องตามที่บังคับไว้ภายในปีหนึ่ง นับแต่วันที่ใช้พระราชบัญญัติ

เกี่ยวกับข้อนี้ ผู้ที่ลงข้อสมักออกเงินซึ่งมีสิทธิที่จะเลือกตั้งกรรมการจัดการ ต้องตั้งกรรมการจัดการ และยื่นคำร้องต่อผู้ว่าราชการจังหวัดตามมาตรา ๑๑ เมื่อได้รับอนุญาตจากผู้ว่าราชการจังหวัดแล้ว เงินที่เก็บไว้ได้สำหรับการนี้ทั้งสิ้น จะได้มอบให้สภากรรมการจัดการ

มาตรา ๕๑ สำหรับดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้ ในกรุงเทพมหานคร ให้ถือว่าเสนาบดีกระทรวงนครบาลเป็นผู้ทำหน้าที่ตามมาตราต่าง ๆ ข้างบนนี้ ซึ่งตกอยู่แก่อุปราชหรือสมุหเทศาภิบาลและนครบาลจังหวัด หรืออธิบดีกรมพระนครบาล เป็นผู้ทำหน้าที่ซึ่งตกอยู่แก่ผู้ว่าราชการจังหวัด แล้วแต่ระเบียบการปกครองท้องที่ในกรุงเทพมหานคร

มาตรา ๕๒ เสนาบดีกระทรวงศึกษาธิการมีอำนาจที่จะออกกฎเสนาบดี เพื่อดำเนินการให้เป็นไปโดยเรียบร้อยตามพระราชบัญญัตินี้ กฎเสนาบดี เมื่อได้รับพระบรมราชานุญาตแล้ว ให้ถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของพระราชบัญญัตินี้

พระราชบัญญัตินี้ ตราไว้แต่แต่วันที่ ๑ กันยายน พระพุทธศักราช ๒๔๖๔ เป็นปีที่ ๑๒ ในรัชกาลปัตยุบันนี้

บัญชีท้องที่ที่ไซ้พระราชบัญญัติประถมศึกษา

พระพุทธศักราช ๒๔๖๔

มณฑล	จังหวัด	อำเภอ	ตำบล
ปัตตานี	ปัตตานี	สะบารัง	สะบารัง อาเนาะรู จะบังติกอ ปะกาฮะรัง รูสะมิแล ตะลุโบะ บาระเฮาะ กะมิบอ ปูยูต บานา ตันหยงลุโละ บะระโหม คลองมะนิง
		ยะรัง	ยะรัง ปีตุมุดี วัด

มณฑล	จังหวัด	อำเภอ	ตำบล
ปัตตานี	ปัตตานี	ยะรัง	ประจันตวันออก ประจันตวันตก บาโง อาโห สะดวา บะนังดาลำ สะนอ ตารุซัน กาง ระแว้ง กระโด กอถ้ำ เมาะมาวี เขาตุม ตูยง บางตาวา ทำดำน ดอนรัก ลิปะสะโง ยะบี

มณฑล	จังหวัด	อำเภอ	ตำบล
ปัตตานี	ปัตตานี	<p>คูยง</p> <p>มะกรูด</p> <p>ยามู</p>	<p>ตาโต๊ะ</p> <p>คอลลอตันหยง</p> <p>ปุโละปุโย</p> <p>เกาะเปาะ</p> <p>ไผ่มัน</p> <p>บุงเขา</p> <p>ท่ากำชำ</p> <p>มะกรูด</p> <p>บางไกร</p> <p>กะโผะ</p> <p>ป่าบอน</p> <p>ทรายขาว</p> <p>บ้านกล้วย</p> <p>ทุ่งปลา</p> <p>ป่าไร่</p> <p>แม่ตาน</p> <p>ปากถ่อ</p> <p>ยามู</p>

เล่ม ๓๘ หน้า ๒๗๓ . ราชกิจจานุเบกษา วันที่ ๒๓ กันยายน ๒๔๖๔

มณฑล	จังหวัด	อำเภอ	ตำบล
ปัตตานี	ปัตตานี	<p>ยามู</p> <p>ปะนาเระ</p>	<p>บางปู</p> <p>ตาเกาะเทียบระยา</p> <p>รวูดามันยัง</p> <p>ตะโกละ</p> <p>ปลากง</p> <p>ตาดือฮาย์</p> <p>ปายามมิ่ง</p> <p>มะนังขง</p> <p>ตันหยงคาลอ</p> <p>ตอหลัง</p> <p>บาโลย</p> <p>ตันหยงจิงงา</p> <p>สาบั้น</p> <p>จะรัง</p> <p>หนองแรด</p> <p>ตะโลละกาโปร์</p> <p>ปะนาเระ</p> <p>บ้านกลาง</p> <p>ท่าข้าม</p>

วันที่ ๒๓ กันยายน ๒๔๖๔ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๓๘ หน้า ๒๗๔

มณฑล	จังหวัด	อำเภอ	ตำบล
ปัตตานี	ปัตตานี	ปะนาเระ	บ้านนอก ดอน รวอ คว ทำน้ำตวันตก ทำน้ำตวันออก พ้อมัง คอกกระบือ มายอ เกาะจัน กระเซาะ นาคำ พิเทน ปากู สาคอใต้ สาคอบน ปาหนัน ตะรัง ปะโต

เล่ม ๓๘ หน้า ๒๓๕

ราชกิจจานุเบกษา

วันที่ ๒๓ กันยายน ๒๔๖๔

มณฑล	จังหวัด	อำเภอ	ตำบล
ปัตตานี	ปัตตานี	มายอ	ลูโบะยี่โร ตะโตะแมะนา โตะชูด ลาง สะก้า กระวะ ถนน
	สายบุรี	ตะลุบัน	ตะลุบัน ปะเสะวอ ไม้แก่น ละหาร มะนังคาล้า ตะโตะคารามัน ปัตตองหอย กะคอง ตะบง กรูบี่ กิ่งกะลาพอ กะลาพอ

วันที่ ๒๗ กันยายน ๒๔๖๔ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๓๘ หน้า ๒๗๖

มณฑล	จังหวัด	อำเภอ	ตำบล
ปัตตานี	สายบุรี	กิ่งกะลาพอ	เซาะบอน ทุ่งคล้า แบน บาเรตวันตก บางเก่า บาเรเหนือ บาเรใต้ ป่าโลกาชาเมะ กาเยะมาตี บาเยะ ลูโบะสาวอ
	ยะลา	สะเตง	ท่าสาบ หนังก้า สะเตง ยูโป พร่อน ลำใหม่ ลำพะญา

เล่ม ๓๘ หน้า ๒๗๗

ราชกิจจานุเบกษา

วันที่ ๒๓ กันยายน ๒๔๖๔

~~.....~~

มณฑล	จังหวัด	อำเภอ	ตำบล
ปัตตานี	ยะลา	<p>สะเตง</p> <p>ยะหา</p> <p>โกตาบารู</p>	<p>ลิคน</p> <p>ยะลา</p> <p>เปะเส็ง</p> <p>บุวัง</p> <p>สาอะ</p> <p>กรงปินัง</p> <p>บันนังสะเรง</p> <p>ยะหา</p> <p>ดาซี</p> <p>บาโระ</p> <p>กาบัง</p> <p>ลานู</p> <p>ปะแต</p> <p>ลาแอะ</p> <p>บาโงยซีแน</p> <p>โกตาบารู</p> <p>บ้อมัง</p> <p>กาลอ</p> <p>ยะตะ</p>

วันที่ ๒๓ กันยายน ๒๕๖๔ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๓๘ หน้า ๒๗๘

มณฑล	จังหวัด	อำเภอ	ตำบล
ปัตตานี	ยะลา	โกตาบารู	กาลูบั้ง กายูบอเกาะ บาลอ สาวอ มะนังบันยัง โคนต จะก๊ะ เกะรอ จะรังตาดง อาซอ กอคอคือระ บากาสามแม ปอดตอง บาโงย บุค เบตง อายว้เวง ยะรม

มณฑล	จังหวัด	อำเภอ	ตำบล
ปัตตานี	ยะรา	บันนังสตา	บันนังสตา ตะเนาะปูเตะ บาเจาะ แม่หวาด ฎำทะลุ ตีตะ
	นราธิวาส	บางนรา	บางนรา โศกเคียน ยะกัง ลิฏ มะนังตายอ บางปอ กะลุหวอ
		ตันหยงมัส	ตันหยงมัส ตันหยงกลิมอ มะรือโบตวันออก บองอ ชะแนะ

มณฑล	จังหวัด	อำเภอ	ตำบล
ปัตตานี	นราธิวาส	ตันหยงมัส	กะลิซา กะนัวะ บาโงยสะโค กุงิงละปะ มะรือ โปควันตก จวบ บุกเก็ต
		กิ่งรือเสาะ	ลาโละ รือเสาะ บาตง ซากอ ตะมะยุง เวียง
		สุโหงปาดี	สุโหงปาดี ปะลูลู รือโก กาวะ ปุโยะ

มณฑล	จังหวัด	อำเภอ	ตำบล
ปัตตานี	นราธิวาส	สุโหงปาตี	สะกอ .
		โตะโมะ	. คอเลาะ . ลูโปะตาลำ . โตะจู้ด . โตะโมะ . มามง . กะลีแซ . กาญคละ
		ตากใบ	. เจ๊ะเท . ไพรวัน . พร่อน . มุโนะ
		ยี่งอ	. ยี่งอ . ละหาร . ลูโปะบือซา . จะเบาะ . ตะเปาะเฮาะ . ลูโปะนาริง

วันที่ ๒๓ กันยายน ๒๔๖๔ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๓๘ หน้า ๒๘๒

มณฑล	จังหวัด	อำเภอ	ตำบล
ปัตตานี	นราธิวาส	ยี่งอ	ลูโบ๊ะบายะ
นครชัยศรี	นครปฐม	เมืองนครปฐม	พระปฐม นครปฐม หัวจรเข้ สุนามจันทร์ บางแฉม วังตะกู่ ชรรวมศาลา หนองนางแซ่ นครชัยศรี วัดแค ปากน้ำ บางแก้วฟ้า รางราย ท่ากระชับ หัวปลู สามพราน ทุ่งข้าม บางช้าง ท่าไม้

เล่ม ๓๘ หน้า ๒๘๓ - ราชกิจจานุเบกษา วันที่ ๒๓ กันยายน ๒๔๖๔

มณฑล	จังหวัด	อำเภอ	ตำบล
นครราชสีมา	นครปฐม	สามพราน	หอมเกร็ด สามพราน บึงยาง ขายชา
		บางปลา	บางไทรป่า ลำพญา บางหลวง บางยุง บางปลา
	สมุทรสาคร	เมืองสมุทร สาคร	มหาไชย ท่าลอม โกรกกราก บางหญ้าแพรก ท่าจีน
		กระทุ่มแบน	ตลาดกระทุ่มแบน คลองกระทุ่มแบน

มณฑล	จังหวัด	อำเภอ	ตำบล
นครราชสีมา	สมุทสาคร	บ้านบ่อ	บ้านบ่อ
	สุพรรณบุรี	ท่าพี่เลี้ยง	ท่าพี่เลี้ยง รวีใหญ่ โพธิ์พระยา หัวเวียง โคกหม้อ
		บางปลาม้า	บางปลาม้า โคกคราม เก้าห้อง ไม้ทองดิน ตะค้ำ
	สองพี่น้อง	สองพี่น้อง บางดี บางสะแก บางปลาร้า ต้นตาล	

มณฑล	จังหวัด	อำเภอ	ตำบล
นครชัยศรี	นครชัยศรี	ศรีประจันต์ นางบวช เดิมบาง จรเข้สามพัน	ศรีประจันต์ บ้านไร่ หนองผักนาก วังหิน เดิมบาง ท่าช้าง จรเข้สามพัน
จันทบุรี	จันทบุรี	เมืองจันทบุรี แหลมสิงห์	ตลาดจันทบุรี ท่าเรือช้าง วัดใหม่ พงทลาย ท่าช้าง บ้านฉวนฝั่งตะวันออก บ้านฉวนฝั่งตะวันตก ปากน้ำ

มณฑล	จังหวัด	อำเภอ	ตำบล
จันทบุรี	จันทบุรี	แหลมสิงห์	พลู คลองน้ำเค็ม เนินโพ หนองบัว
		ท่าใหม่	ท่าใหม่ สี่พระยา บางกะจะ
		ขลุง	ขลุง วันยาว ตะปอน แก้วขันหัก
	ตราข	บางพระ	บางพระ แหลมข้อ
	ระยอง	ท่าประคู้	น้ำเชี่ยว ท่าประคู้

มณฑล	จังหวัด	อำเภอ	ตำบล
จันทบุรี	ระยอง	ท่าประดู่ บ้านค่าย	ปากน้ำ เนินพระ บ้านค่าย หนองตะลอก บ้านซากบก
นครสวรรค์	นครสวรรค์	แก่ง ปากน้ำโพ โกรกพระ บรรพตพิสัย น้ำซึม มโนรมย์	ทางเกวียน วังห้ว ปากน้ำโพ แควใหญ่ โกรกพระ หูกวาง สะแกกรัง คู้สำเภ
	ชัยนาท	มโนรมย์	คู้สำเภ

มณฑล	จังหวัด	อำเภอ	ตำบล	
นครสวรรค์	ชัยนาท	วัดสิงห์	วัดสิงห์	
		สรรคบุรี	เพ็ญแท้	
	กำแพงเพชร	เมืองกำแพงเพชร	ในเมือง	
		ระแหง	ระแหง	
	พิษณุโลก	พิษณุโลก	เมืองพิษณุโลก	ในเมือง บ้านคลอง
		อุตรดิตถ์	บางโพ	ท่าอิฐ
		พิจิตร	ท่าหลวง	ในเมือง
		สวรรคโลก	วังไม้ขอน	ในเมือง
		สุโขทัย	ธานี	บ้านธานี
		เพชรบูรณ์	เมืองเพชรบูรณ์	ในเมือง
หล่มสัก		วัดป่า	วัดป่า	
อยุธยา	พระนครศรีอยุธยา			
	อยุธยา	กรุงเก่า	หัวรอ	

เดิม ๓๘ มา ๒๘๕ - ราชกิจจานุเบกษา วันที่ ๒๓ กันยายน ๒๔๘๒

มณฑล	จังหวัด	อำเภอ	ตำบล
อยุธยา	ลพบุรี	เมืองลพบุรี	ท่าหิน
	สระบุรี	ปากเพรียว	ปากเพรียว
	สิงห์บุรี	บางพุทรา	บางพุทรา
	อ่างทอง	บางแก้ว	บางแก้ว
	ประทุมธานี	บางกะดี	บางปรวก
	ชัยภูมิบุรี	รังสิต	รังสิต
นครราชสีมา	นครราชสีมา	บักธงไชย	เมืองบัก
		บัวใหญ่	บัวใหญ่
		กระโทก	กระโทก